

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1335/22-E

Název	Dětský domov Holice, Husova 623
Sídlo	Husova 623, 534 01 Holice
E-mail	domov@ddholice.cz
IČO	48 159 638
Identifikátor	600 029 719
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslav Doušek
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Husova 623, Holice Holubova 749, Holice
Termín inspekční činnosti	26., 27. a 29. 9. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov Holice, Husova 623 (dále „školské zařízení“), vykonává činnost dětského domova. Od poslední inspekční činnosti došlo k dílčím transformačním změnám, které umožnily přestěhování jedné, nově zřízené, rodinné skupiny do samostatného bytu. Výchova a vzdělávání ve školském zařízení probíhají podle *Školního vzdělávacího programu zařízení* (dále „ŠVP“).

Nejvyšší povolený počet lůžek ve školském zařízení byl snižen na 32. K datu inspekční činnosti bylo v pěti rodinných skupinách umístěno 29 dětí, z toho tři na základě smlouvy mezi školským zařízením a nezaopatřenou osobou připravující se na budoucí povolání. Předškolní vzdělávání a plnění povinné školní docházky probíhá ve školách v Holicích, Pardubicích, Hradci Králové a Horním Jelení. Starší děti a zletilé nezaopatřené osoby dochází nebo dojíždí (jedno je ubytováno v průběhu týdne v domově mládeže) do středních škol v Hradci Králové a Praze. Z celkového počtu mělo 7 dětí diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby. Činnost školní jídelny byla zrušena.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Zástupce ředitele vykonává funkci statutárního orgánu na základě potvrzení zřizovatele ze dne 17. 12. 2020. Organizační struktura školského zařízení je nastavena funkčně, avšak rozdělení kompetencí a zodpovědnosti za jednotlivé oblasti vzdělávání je méně účelné. Koncepční záměry nejsou samostatně zpracovány. Dílčí, zejména transformační vize, jsou vyhodnocovány v rámci výroční zprávy. Proběhlé změny v oblasti materiálních, prostorových a personálních podmínek byly zpracovány do základních dokumentů školského zařízení. Prakticky zpracované časové plány činnosti jednotlivých rodinných skupin, z nichž je zřejmý plán vzdělávání, nejsou součástí ŠVP. Provázanost s dalšími vzdělávacími dokumenty, především s týdenními plány výchovně vzdělávací činnosti, nebyla patrná, což ve výsledku velmi ztěžuje kontrolní činnost naplňování ŠVP a především konkrétní plánování výchovně vzdělávacího procesu rodinných skupin. Kontrolní činnost výchovně vzdělávacího procesu napříč všemi pedagogickými pozicemi realizuje ze značné části zástupce ředitele. Pro profesní růst pedagogů je žádoucí poskytovat jim cílenou zpětnou vazbu a navrhnout konkrétní opatření, která zvýší kvalitu vzdělávání.

Pedagogický sbor je stabilní, od minulé inspekční činnosti se v souvislosti se zřízením další rodinné skupiny v odloučeném bytu rozšířil. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že výchovně vzdělávací proces v rodinných skupinách je převážně zajištěn stabilní pozicí vychovatele a vychovatelky. Školské zařízení tak vytváří optimální personální podmínky pro rozvoj osobnostně sociálních kompetencí a identity dětí. Od minulé inspekční činnosti vzrostla účast pedagogických pracovníků na různých formách dalšího vzdělávání, které vyplývaly z potřeb školského zařízení. Příležitostí je více motivovat pedagogy k absolvování vhodných terapeutických výcviků, supervizí, nebo specializovaných studií, např. školního metodika prevence.

Vzhledem k aktuálním individuálním potřebám dětí je přínosná činnost školského zařízení v oblasti zajištění efektivní psychologické, pedopsychiatrické, logopedické a další odborné péče. V případě potřeby školské zařízení úzce spolupracuje se zdravotnickými institucemi, školskými poradenskými zařízeními, neziskovými organizacemi a dalšími externími odborníky. Spolupráce s dětským diagnostickým ústavem je s ohledem na požadavky školského zařízení minimální. Komplexní informace o biografii dítěte, zákonných zástupcích a spolupracujících organizacích jsou vedeny v systematicky a přehledně řazeném

osobním spisu. K denním záznamům o průběhu, organizaci vzdělávání a evidenci slouží elektronický systém, který je účelně využíván také k plánování a pro vzájemné předávání aktuálních informací. Přestože jsou podmínky a pravidla interní komunikace a přenosu informací nastaveny a realizovány, nejsou dohodnuté postupy vždy aplikovány, což kvalitu poskytovaného vzdělávání snižuje.

Oblast prevence rizikového chování je zpracována formou preventivního programu se zaměřením zejména na nespécifickou primární prevenci v rámci volnočasových aktivit. Aktuální rizikové jevy vyskytující se u dětí ve školském zařízení (zejména zneužívání návykových látek) jsou pouze v malé míře systematicky a cíleně řešeny např. namátkovou kontrolou i cílenými specifickými formami prevence. Příležitost ke zlepšení v dané oblasti spočívá mj. v ustanovení stabilní pozice metodika prevence.

Rodinné skupiny jsou koedukované, věkovým složením různorodé, což vytváří přirozené předpoklady pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Rozvoj sourozeneckých i blízkých příbuzenských vztahů je podporován obvykle společným umístěním dětí do jedné rodinné skupiny. Aktuální dispoziční řešení rodinných skupin vytváří optimální podmínky pro účelný rozvoj sounáležitosti a vzájemných vztahů mezi dětmi. Prostory pro rodinné skupiny jsou vhodně přizpůsobeny k mimoškolním aktivitám, hrám, přípravě na vyučování i odpočinku. Některé z nich jsou méně podnětné, vybavené již starším a opotřebovaným nábytkem, často s neuspořádanými věcmi dětí. Bylo zřejmé, že vedení dětí vychovateli k udržování pořádku a čistoty nebylo v některých případech úspěšné. Na dostačující úrovni je vybavení elektronikou a výpočetní technikou, které je dětmi hojně využíváno především k trávení volného času. Prostorové uspořádání bylo dále rozšířeno o návštěvní místnost a hernu. Pestré rekreační a sportovní vybavení je příležitostně využíváno pro náplň volného času dětí a další výchovně vzdělávací činnosti. Městem plánové úpravy venkovních prostor (zahrada, hřiště) jsou pro školské zařízení limitujícím faktorem pro jeho využití k volnočasovým aktivitám.

V průběhu školního roku děti dochází na obědy do školních jídelen škol, které navštěvují, což přispívá k rozvoji přirozené socializace v běžném vrstevnickém kolektivu. V rámci přípravy na budoucí samostatný život si děti společně s pedagogy připravují další stravu. Rodinné skupiny mají k dispozici roční finanční rozpočet, s nímž vychovatelé ve spolupráci s dětmi hospodaří.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces byl sledován ve všech rodinných skupinách, vyznačovaný různou mírou efektivního naplňování plánů rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) a týdenních vzdělávacích plánů. Stanovení málo konkrétních nebo stereotypně opakujících se vzdělávacích cílů v týdenních vzdělávacích plánech přinášelo nízkou míru jejich naplňování a vedlo ke ztíženému vyhodnocování. Výjimečně byl zaznamenán případ pouhého odpoledního organizování odchodu dětí na zájmovou činnost mimo domov a volné vycházky. Primárním cílem výchovně vzdělávací činnosti bylo vedení dětí k získávání takových kompetencí, které jim umožní důstojné společenské a profesní uplatnění v jejich budoucím samostatném životě. Úroveň rozvoje složek osobnosti dítěte je účelně propracována na informačních nástěnkách rodinných skupin, čímž je zajištěn předpoklad jednotného a individuálního přístupu pedagogů k dítěti (monitorovací list). Provázanost s cíli PROD, které by tak konkrétně napomáhaly k trvalejšímu efektu podpory individuálního rozvoje dětí, byla spíše formální.

Sledované aktivity směřovaly k praktickým činnostem v běžné domácnosti. Děti prováděly dílčí úklidové práce, podle svých časových možností i schopností se zapojovaly do přípravy a vaření večeře. Společný nákup potravin i plánování jídelníčku, podle vyjádření dětí, uskutečňují v menší míře, často nákup zajistí vychovatelé. Žádoucí je aktivnější zapojení dětí do plánování jídelníčku s prvky zdravé stravy včetně nakupování potřebných potravin. Děti, kterým bylo uděleno opatření ve výchově v podobě zákazu volných vycházek, nečinně setrvaly v prostorách rodinné skupiny, nebyla jim nabídnuta žádná náhradní aktivita. Přesto v komunikaci pedagogů s dětmi převládalo vstřícné klima směřující k vnímání jejich sociálních, emocionálních, fyzických a dalších potřeb. Individuální přístup pedagogů poskytoval dětem přiměřenou pozornost a zájem, což bylo příznivé pro posilování jejich osobní identity i psychické stability.

Děti po příchodu ze školy využívaly možnost individuální relaxace podle svého uvážení. Navazující činnost zpravidla směřovala k plnění školních povinností. Kompetence k učení byly podporovány při domácí přípravě na vyučování. Podle potřeby, dispozic jednotlivých dětí a s respektem ke speciálním vzdělávacím potřebám jim přiměřenou formou pomáhali splnit domácí úkoly vychovatelé a věnovali jim pozornost při další přípravě na vyučování. Zájmová činnost mimo školské zařízení, zejména sportovní, je dětmi pravidelně navštěvovaná. Výtvarné a rukodělné aktivity ve sledované výchovně vzdělávací činnosti nebyly zaznamenány. Z rozhovorů s některými pedagogickými pracovníky vyplynulo, že tuto činnost praktikují v malé míře, zpravidla pouze tematicky u příležitosti např. velikonočních a vánočních svátků. Tato sledovaná oblast činnosti vykazuje příležitost ke zlepšení ve prospěch dětí. Volné vycházky jsou hojně, zejména staršími dětmi, využívány.

U většiny činností vychovatelé děti povzbuzovali, zvyšovali jejich zdravé sebevědomí a průběžně slovně hodnotili. V případě nutnosti je vedli k uvědomění si a naplňování pravidel rodinné skupiny i školského zařízení. Při příchodu do školského zařízení jsou prokazatelně seznamovány s prostředím domova, právy a povinnostmi a dalšími informacemi týkajícími se jejich pobytu. V rámci rozhovorů s dětmi bylo patrné, že některá práva a povinnosti děti dokáží pojmenovat a potvrdily jejich praktické využívání. Přáním, představám a očekáváním dítěte i jeho zákonného zástupce pedagogové přikládají adekvátní váhu při stanovování možností péče. Děti nejsou omezovány v přijímání návštěv, jejichž prostřednictvím udržují kontakt se svým nejbližším sociálním okolím a posilují kamarádské vztahy nad rámec samostatných vycházek a dovolenek. Přiděleného klíčového pracovníka děti znají a také se na něj v případě potřeby obrací se svými problémy.

Děti jsou průběžně seznamovány s procesy spojenými s financováním domácnosti. Kapesné jim je pravidelně vypláceno, avšak děti je mají uložené u svých vychovatelů. Nedostává se jim tak příležitosti rozvíjet svoji finanční gramotnost, úspěšně a zodpovědně hospodařit s vlastními penězi.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Rozvoj osobnosti dětí je podporován v rámci pravidelného hodnocení výsledků vzdělávání. Školské zařízení sleduje psychosomatický stav umístěných dětí a vede o nich průběžné záznamy v jejich osobní dokumentaci. Hodnocení chování a jednání dětí je primárně založeno na individuálním přístupu ke každému dítěti, včetně důrazu na znalost jeho aktuálního stavu i osobnostních charakteristik. Skládá se zejména z neformálního denního hodnocení aktivit a individuálních výsledků dětí a monitoringu vzájemných vztahů v rodinných skupinách. Hodnocení chování a výsledků vzdělávání dětí v rámci porad

rodinných skupin je podnětné pro volbu výchovných strategií a stanovení individuálních cílů pro rozvoj osobnosti dítěte. Následná užší spolupráce pedagogů jednotlivých rodinných skupin při stanovování a vyhodnocování konkrétních výchovně vzdělávacích cílů by zvýšila efektivitu nastavených výchovných strategií a realizaci PROD. Děti jsou se systémem hodnocení seznamovány a rozumí mu. Jejich aktivní zapojení do PROD je úměrné ve vztahu k jejich individuálním schopnostem.

Prostřednictvím ukládaných opatření ve výchově děti získávají odpovídající zpětnou vazbu ke svým dosahovaným výsledkům. Převážná většina uložených výchovných opatření byla užívána transparentně, avšak s převahou záporných opatření. Příležitostí k upevnění žádoucích projevů chování a podpoře zdravé míry sebevědomí je analyzovat možnosti kladných ocenění a jejich udělováním motivovat děti. Své podněty a připomínky mají děti možnost sdělovat hlavně osobně vychovatelům nebo vedení školského zařízení, aktuální problémy jsou operativně řešeny.

Při přípravě na výuku je dětem poskytována péče vycházející z jejich individuálních vzdělávacích potřeb. Školským zařízením nabízené a dětmi využívané doučování je přínosem pro snižování školní neúspěšnosti. Vychovatelé jsou v kontaktu se školami, ve kterých se děti vzdělávají, řeší výukové i výchovné problémy, pravidelně se zúčastňují třídních schůzek. Osoby odpovědné za výchovu jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informovány telefonicky nebo při osobních návštěvách, nezbytná je také součinnost s orgány péče o dítě. Ve spolupráci s nimi a především systematickou činností sociálně aktivizační služby školské zařízení sleduje vývoj vzájemných rodinných vztahů a snaží se je ovlivňovat žádoucím směrem. Podle možností také podporuje osobní, telefonický i písemný kontakt dítěte s jeho biologickou rodinou. Školské zařízení podporuje kontakt dítěte s rodinou také tím, že umožňuje ubytování rodinných příslušníků v návštěvním bytě, při čemž účinně rozvíjí rodičovské kompetence. Uskutečňované případové konference významně posilují účinná řešení jednotlivých kazuistik dětí.

Ve sledovaném období byl školským zařízením zaznamenán zcela minimální počet útěků. Z analýzy průběhu vzdělávacího procesu a z rozhovorů se zaměstnanci a dětmi bylo zřejmé, že dochází k občasnému rizikovému chování dětí v podobě agresivních projevů, používání vulgarit, podléhání návykovým látkám a dalším. V řešení těchto negativních projevů je žádoucí zvýšit pozitivní efekt a vést děti k odpovědnosti vůči sobě. Podporováno je smysluplné využívání volného času jako jedna z priorit výchovy. Děti navštěvují zájmové kroužky mimo školské zařízení, účastní se prázdninových výjezdů pořádaných externími organizacemi, čímž se mohou věnovat svým zájmům a rozšiřují si i sociální kontakty. Základní cíle směřují také k rozvoji sociálních dovedností, osobnosti dítěte a environmentálnímu smýšlení.

Průběžně a především před dosažením zletilosti je dětem zdůrazňován význam úspěšného dokončení jejich studia. Příprava zejména starších dětí a zletilých osob na budoucí samostatný život je promyšlená, uskutečňovaná v úzké součinnosti se sociálně aktivizační službou. Děti a mladí dospělí jsou zapojeni do programů několika neziskových organizací a firem, účastní se brigád. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu ze školského zařízení sledován podle možností v různém rozsahu.

Vzdělávání dětí dále vhodně doplňují exkurze, besedy a další všestranně zaměřené akce s cílem podpory občanských a činnostních kompetencí. Zapojení se do kulturních programů a spolupráce s četnými partnery pozitivně ovlivňuje činnost školského zařízení. Informace o životě dětí ve školském zařízení jsou prezentovány prostřednictvím webových stránek a sociálních sítí.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Zrušena činnost školní jídelny,
- zřízení samostatného bytu v městské zástavbě,
- navýšení počtu rodinných skupin o jednu,
- částečná obnova materiálního vybavení a úprava prostorového uspořádání,
- zajištění pravidelné pedopsychiatrické péče.

Silné stránky

- Funkční systém poskytování sociálně aktivizačních služeb,
- realizace doučování ve prospěch zvyšování školní úspěšnosti,
- zajištění efektivní odborné péče.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká provázanost stěžejních strategických dokumentů školského zařízení snižující kvalitu plánování a realizaci poskytovaného vzdělávání,
- nižší účinnost kontrolního systému a interní komunikace ve vztahu k efektivitě průběhu vzdělávání,
- personálně nestabilní zajištění prevence rizikového chování dětí s nízkým podílem cílené primární prevence,
- méně účelný rozvoj finanční gramotnosti dětí,
- převažující udělování záporných opatření ve výchově.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Revidovat strategické dokumenty školského zařízení tak, aby svým obsahem na sebe navazovaly a umožňovaly jednodušší plánování, realizaci a tím vyhodnocování pedagogického procesu ve prospěch rozvoje dětí,
- nastavit funkční a důsledný kontrolní systém průběhu vzdělávání a interní komunikace,
- stabilizovat zajištění prevence rizikového chování, zpracovat preventivní program se zaměřením na primární prevenci konkrétních forem rizikového chování,
- využít další formy a metody rozvoje finanční gramotnosti dětí směřující k větší samostatnosti a zodpovědnosti ve využívání vlastních finančních prostředků,
- rozšířit spektrum kladných opatření ve výchově podněcujících žádoucí chování a kladné sebepojetí dítěte,
- obnovit zastaralé materiální vybavení rodinných skupin,
- sdílet zkušenosti s obdobným typem školského zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci

nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 25. 7. 2022
2. Zřizovací listina, čj. KrÚ 3094/2014/14 OŠK, z 19. 12. 2013 včetně dodatků
3. Stanovení počtu dětí v rodinné skupině dětského domova, čj. KrÚ 22898/2020 OS
4. Potvrzení o výkonu funkce statutárního orgánu, čj. KrÚ 46689/2020 OŠ, z 23. 6. 2020
5. Vnitřní řád Dětský domov Holice z 5. 9. 2022
6. Potvrzení o seznámení s pravidly BOZ (od všech dětí), školní rok 2022/2023
7. Školní vzdělávací program zařízení Dětský domov Holice z 5. 9. 2022
8. Plány výchovně vzdělávací práce, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (výběr)
9. Osobní dokumentace dětí (výběr)
10. Programy rozvoje osobnosti dětí, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (výběr)
11. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (výběr)
12. Seznam dětí školského zařízení k 29. 9. 2022
13. Seznam dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2022/2023
14. Kniha denní evidence, školní rok 2022/2023
15. Zápisy z porad Dětský domov Holice, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
16. Personální dokumentace zaměstnanců Dětského domova Holice (výběr)
17. Rozvržení měsíčního rozsahu přímé pedagogické činnosti, školní rok 2022/2023
18. Minimální preventivní program pro prevenci rizikového chování dětí a mládeže, školní rok 2022/2023
19. Seznam udělených/uložených opatření ve výchově, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
20. Organizační řád s platností od 1. 7. 2012 včetně dodatků z 10. 1. 2014 a 1. 1. 2018
21. Knihy úředních a neúředních návštěv, školní rok 2022/2023
22. Kniha úrazů z 1. 1. 2019
23. Kniha útěků Dětský domov Holice, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
24. Jednací deník, školní rok 2022/2023
25. Inspekční zpráva, Čj. ČŠIE-1436/19-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové

schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Petra Chaloupková v. r.

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Eva Škodová v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 24. 10. 2022

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Doušek,
pověřený vedením školského zařízení

Jaroslav Doušek v. r.

V Holicích 26. 10. 2022